

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

УКРАЇНСЬКА ЛАБОРАТОРІЯ
ЯКОСТІ І БЕЗПЕКИ ПРОДУКЦІЇ
АПК

Особливості відбору проб продукції та напоїв

ВІДБІР ПРОБ

При відборі проб необхідно дотримуватися правил, викладених в ДСТУ, ISO, регламентах, Директивах.

Відбір проб є початковим етапом експертизи продукції, який при оптимальних затратах часу і засобів забезпечує показність проб. Найбільш повно і точно характеризує партію продуктів або окремого зразка на вміст мікотоксинів.

- Відбір проб відіграє вирішальну роль в точності визначення рівня мікотоксинів, розподіл яких здійснюється дуже гетерогенно у партії. Для цього необхідно дотримуватися загальних критеріїв для методів відбору проб.
- Відбір проб для офіційного контролю рівня мікотоксинів у продуктах харчування та напоїв повинен проводитися згідно з методами які встановлені у НД.

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ВІДБОРУ ПРОБ

- Кожна партія продукції, яка призначена для прийому або видачі, аналізується по показникам безпеки
- Проба повинна відображати властивості всієї партії продукції або її частини
- Партією називається продукція одного найменування, одного виробника, одного методу оброблення та сорту, яка оформлена одним документом.
- Правила взяття зразків для проб, кількість регламентується відповідними нормативними документами на кожну продукцію.

Регламентом комісії (ЄС) №401/2006 встановлено методи відбору проб для офіційного контролю мікотоксинів в:

- Зернових і зернопродуктах;
- Суфофруктах, включаючи сушений виноград і отриманих з них продукти;
- Сушеному інжиру, арахісу і горіхах;
- Спеціях;
- Каві та кавових продуктах;
- Фруктові соки, вина.

- Вага точкового проби повинна становити близько 100 грам за винятком сушеного інжиру, арахісу та горіхів – 300 грам ;
- Якщо партія представлена в роздрібнених упаковках тоді вага точкового зразка залежить від ваги роздрібної упаковки;
- Кількість точкових зразків, взятих для проб, залежить від ваги партії та виду упаковки

Методи відбору проб злакових і зернових продуктів

застосовуються для офіційного контролю вмісту афлотоксину В1 та загального вмісту афлотоксинів, охратоксину А і токсинів фузаріозу

- Відбір проб злакових і зернових продуктів з роздрібними упаковками;
- Відбір проб злакових і зернових продуктів для партії яка менше 50 тон;
- Відбір проб на стадії роздрібної торгівлі

Метод відбору проб злакових і зернових продуктах у партіях з роздрібними упаковками

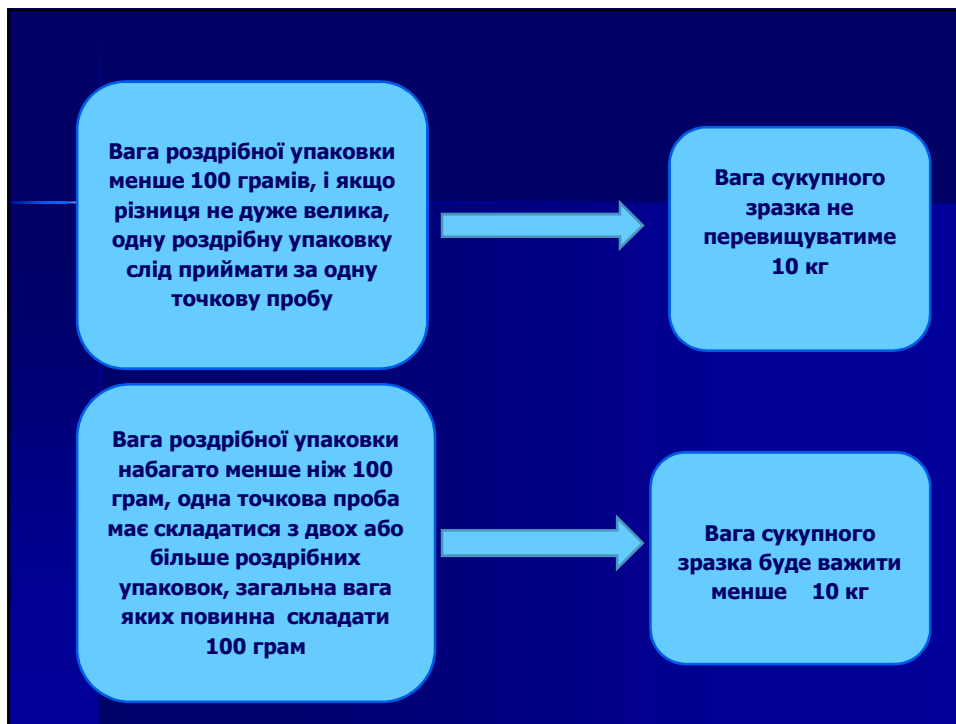
Вага роздрібної упаковки більше 100 гр. (проба з кожної упаковки 100 г)

с

Вага сукупного зразка більше 10 кг

Цінна продукція, вага роздрібної упаковки більше 500 гр. - 1 кг, сукупний зразок може бути отриманий шляхом об'єднання ряду точкових проб у кількості яка менша зазначеної в таблиці

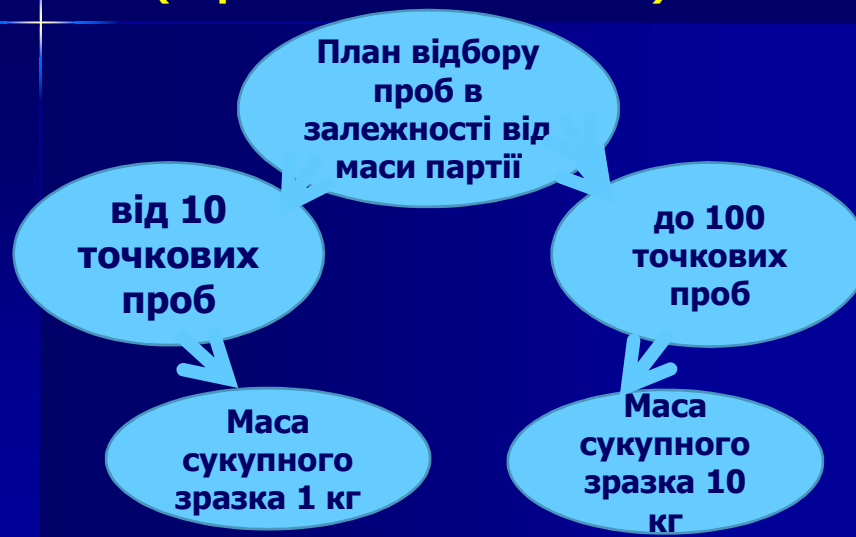
Сукупний зразок відповідає вазі сукупного зразка, зазначеного в таблиці

Кількість точкових проб та вага сукупного зразка залежно від ваги партії злакових і зернових культур

Маса партії (тон)	Кількість точкових проб	Маса сукупної проби(кг)
≤0,05	3	1
> 0,05 - ≤0,5	5	1
> 0,5- ≤ 1	10	1
> 1 - ≤ 3	20	2
> 3 - ≤ 10	40	4
> 10 - ≤ 20	60	6
> 20 - ≤ 50	100	10

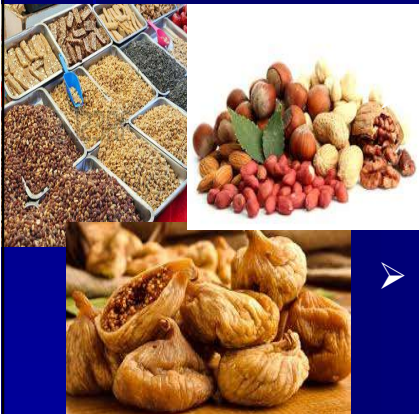
Метод відбору проб злакових та зернових продуктів (партії яка менше 50 тон)

Відбір проб на стадії роздрібної торгівлі

- Відбір проб на стадії роздрібної торгівлі по мірі можливості має проводитися відповідно до викладених вимог;
- Там де це не можливо необхідно застосовувати альтернативний метод, але сукупний зразок має важити не менше 1 кг.

**МЕТОДИ ВІДБОРУ
ПРОБ ДЛЯ ЗРАЗКІВ
СУШЕНОГО ІНЖИРУ,
АРАХІСУ ТА ГОРІХІВ**
застосовуються для
офіційного контролю
вмісту афлотоксину В1
та загального вмісту
афлотоксинів

- Відбір проб сушеного інжиру, арахісу та горіхів у партіях з роздрібними упаковками;
- Спеціальний метод відбору проб сушеного інжиру, арахісу та горіхів, що реалізується у вакумній упаковці;
Відбір проб сушеного інжиру, арахісу та горіхів для партії яка менше 15 тон;
- Відбір проб на стадії роздрібної торгівлі;

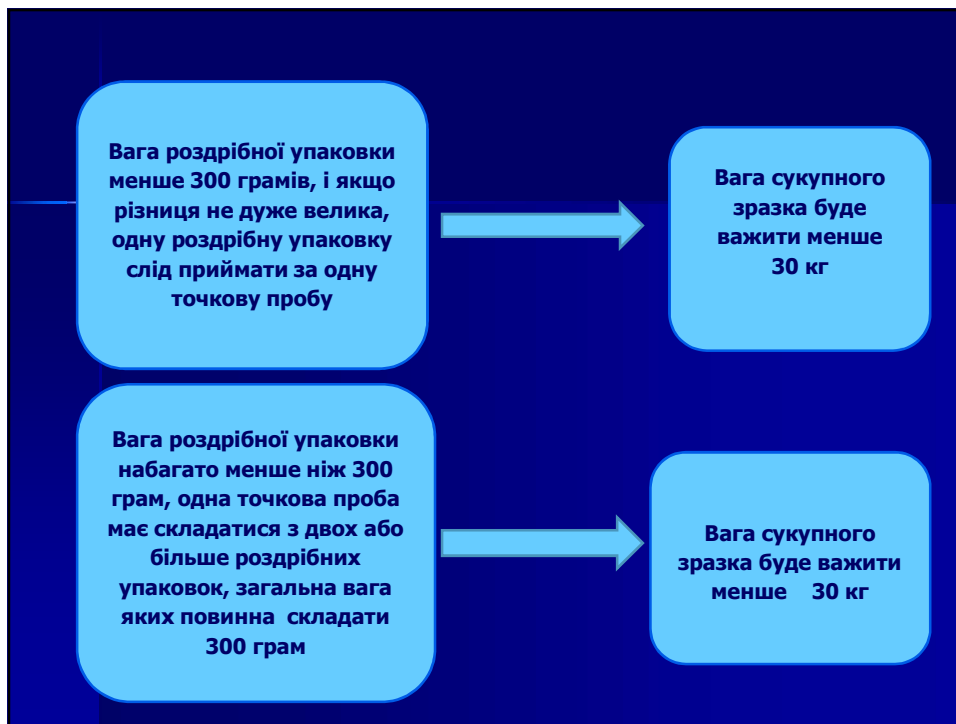
**Метод відбору проб сушеного інжиру,
арахісу та горіхів у партіях з
роздрібними упаковками**

Вага роздрібної
упаковки більше
300 гр. (проба з
кожної упаковки
300 г)

с
Вага сукупного
зразка більше
30 кг

Цінна продукція,
вага роздрібної упаковки
більше 500 гр. - 1 кг,
сукупний зразок може
бути отриманий шляхом
об'єднанням ряду
точкових проб

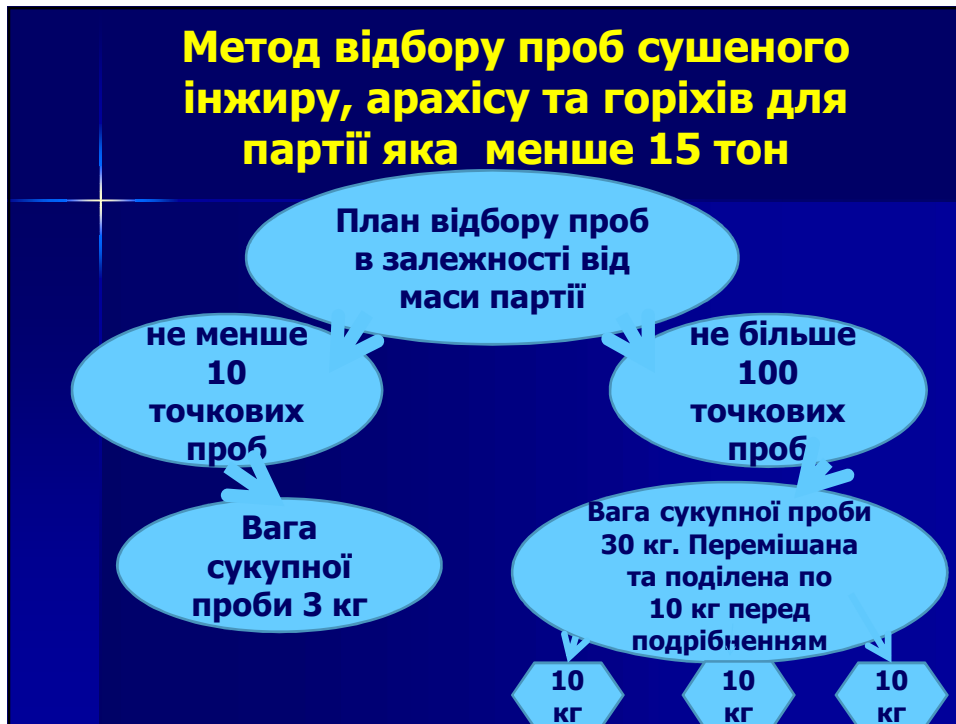
Сукупний зразок
відповідає вазі
сукупного зразка,
зазначеного в
таблиці

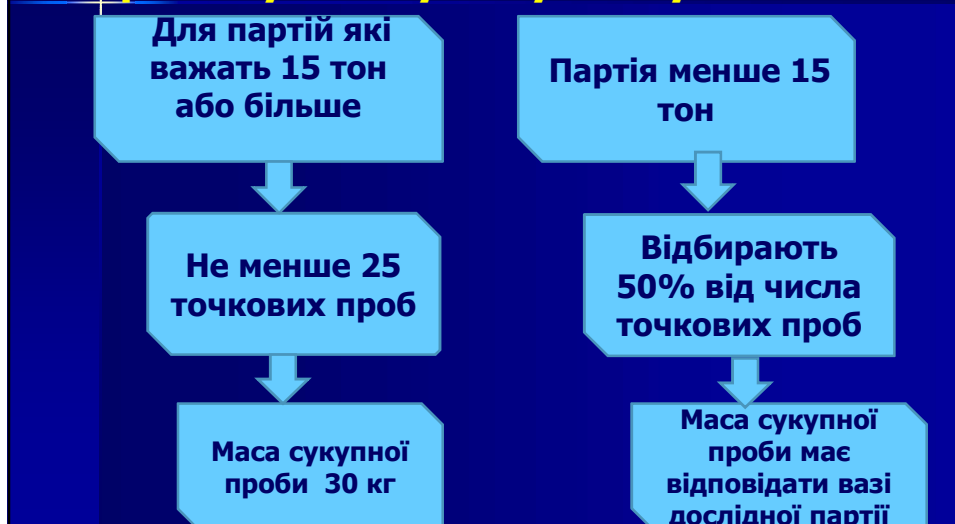
Кількість точкових проб та вага сукупного зразка залежно від ваги партії для сушеного інжиру, арахісу та горіхів

Маса партії (тон)	Кількість точкових проб	Маса сукупної проби(кг)	Кількість лабораторних зразків
≤0,1	10	3	1 (без поділу)
> 0,1 -≤0,2	15	4,5	1 (без поділу)
> 0,2-≤0,5	20	6	1 (без поділу)
> 0,5 -≤1,0	30	9 (- < 12 кг)	1 (без поділу)
> 1,0 -≤2,0	40	12	2
> 2,0 -≤5,0	60	18- (- < 24 кг)	2
> 5,0 -≤10,0	80	24	3
> 10,0 -≤15,0	100	30	3

Спеціальний метод відбору проб сушеного інжиру, арахісу та горіхів і переробленої продукції, що реалізується у вакумній упаковці

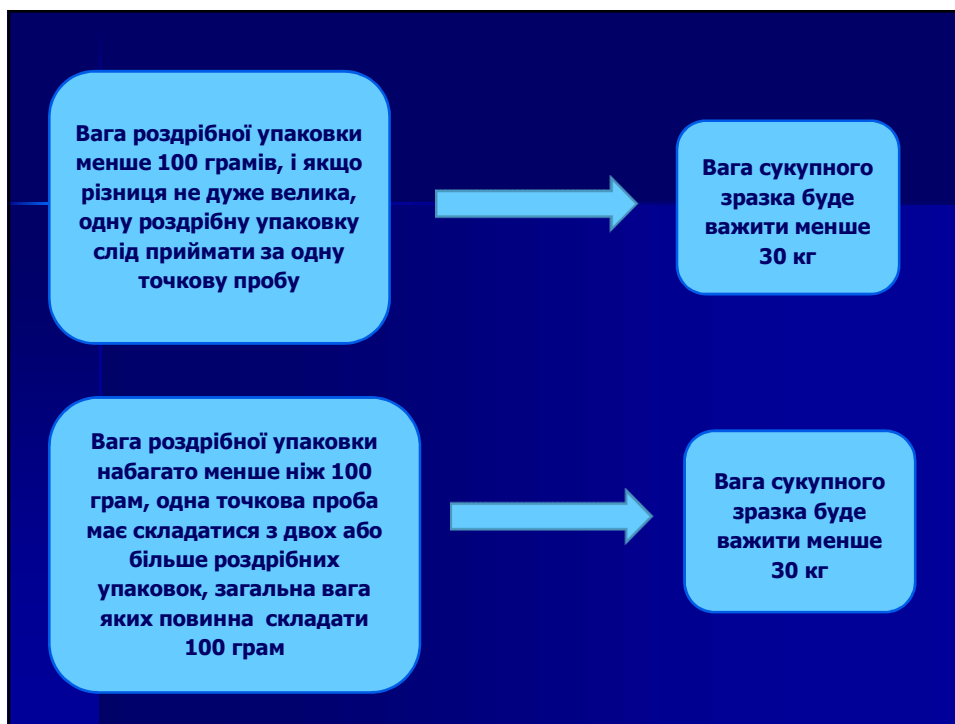
МЕТОДИ ВІДБОРУ ПРОБ ДЛЯ СПЕЦІЙ

застосовуються для офіційного контролю вмісту афлотоксину В1 та загального вмісту афлотоксинів

гірчиця; кориця;
гвоздика; паприка;
кукурма; коріандр та інше
перець;
ваніль

- Відбір проб спецій у партіях з роздрібними упаковками;
- Спеціальний метод відбору проб спецій, що реалізується у вакумній упаковці;
- Відбір проб спецій для партії яка менше 15 тон;
- Відбір проб на стадії роздрібної торгівлі;

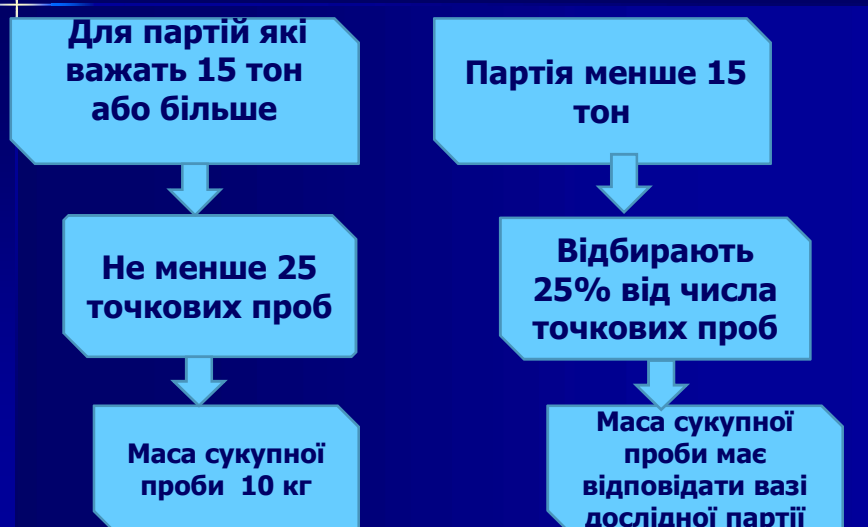
Метод відбору проб спецій для партії яка менше 15 тон

- Для партій спецій вагою менше 15 тон, за планом для відбору зразків необхідно використовувати від 5 до 100 точкових проб, залежно від ваги партії, в результаті чого вага сукупного зразка складатиме від 0,5 до 10 кг

Кількість точкових проб та вага сукупного зразка залежно від ваги партії спецій

вага партії (тон)	кількість точкових зразків	вага сукупного зразка (кг)	вага партії (тон)	кількість точкових зразків	вага сукупного зразка (кг)
≤0,01	5	0,5	> 1,0-≤2,0	40	4
> 0,01-≤0,1	10	1	> 2,0-≤5,0	60	6
> 0,1 -≤0,2	15	1,5	> 5,0-10,0	80	8
> 0,2-≤0,5	20	2	> 10,0-15,0	100	10
> 0,5-≤1,0	30	3			

Спеціальний метод відбору проб спецій, що реалізується у вакумній упаковці

Відбір проб на стадії роздрібної торгівлі

- Відбір проб на стадії роздрібної торгівлі по мірі можливості має проводитися відповідно до викладених вимог;
- Там де це не можливо необхідно застосовувати альтернативний метод, але сукупний зразок має важити не менше 0,5 кг.

Зразки щупів

Пробовідбірник багаторівневий

Мішковий щук

Пробовідбірник для сипучих

МЕТОДИ ВІДБОРУ ПРОБ ДЛЯ КАВИ ТА КАВОВИХ ПРОДУКТІВ

застосовуються для
офіційного контролю вмісту
охратоксину А

- Відбір проб кави та кавових продуктах у партіях з роздрібними упаковками;
- Спеціальний метод відбору проб кави та кавових продуктах , що реалізується у вакумній упаковці;
- Відбір проб кави та кавових продуктах для партії яка менше 15 тон;
- Відбір проб на стадії роздрібної торгівлі;

Метод відбору проб проб смажених зерен кави, мелених смажених зерен та розчинної кави у партіях з роздрібними упаковками

Вага роздрібної упаковки більше 100 гр. (проба з кожної упаковки 100 г)

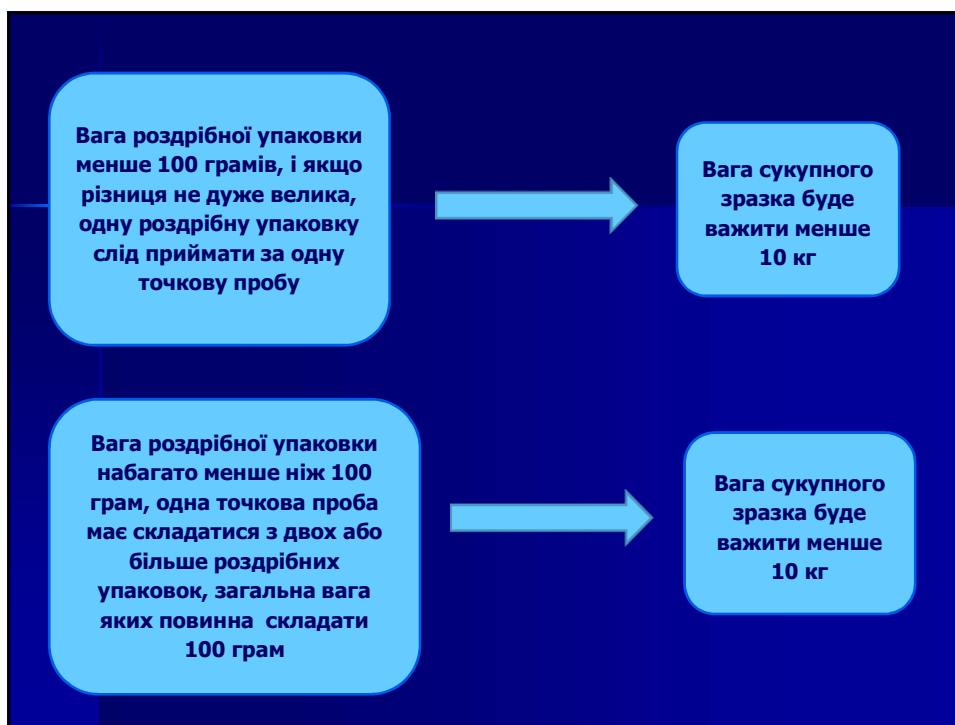

с
Вага сукупного зразка більше 10 кг

Цінна продукція, вага роздрібної упаковки більше 500 гр. - 1 кг, сукупний зразок може бути отриманий шляхом об'єднанням ряду точкових проб у кількості яка менша зазначеної в таблиці

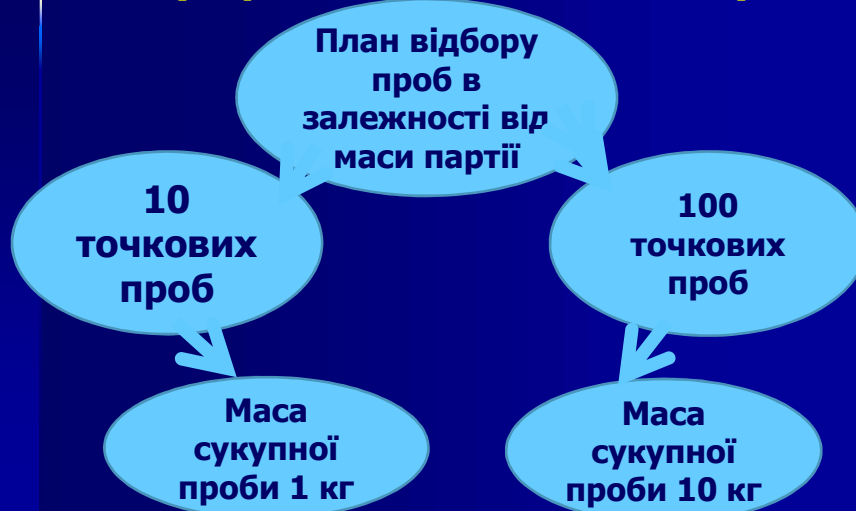
Сукупний зразок відповідає вазі сукупного зразка, зазначеного в таблиці

Кількість точкових проб та вага сукупного зразка залежно від ваги партії кави

Маса партії (тон)	Кількість точкових проб	Маса сукупної проби(кг)
≤0,1	10	1
> 0,1 -≤0,2	15	1,5
> 0,2-≤0,5	20	2
> 0,5 -≤1,0	30	3
> 1,0 -≤2,0	40	4
> 2,0 -≤5,0	60	6
> 5,0 -≤10,0	80	8
> 10,0 -≤15,0	100	10

Метод відбору проб смажених зерен кави, мелених смажених зерен та розчинної кави (партії яка менше 15 тон)

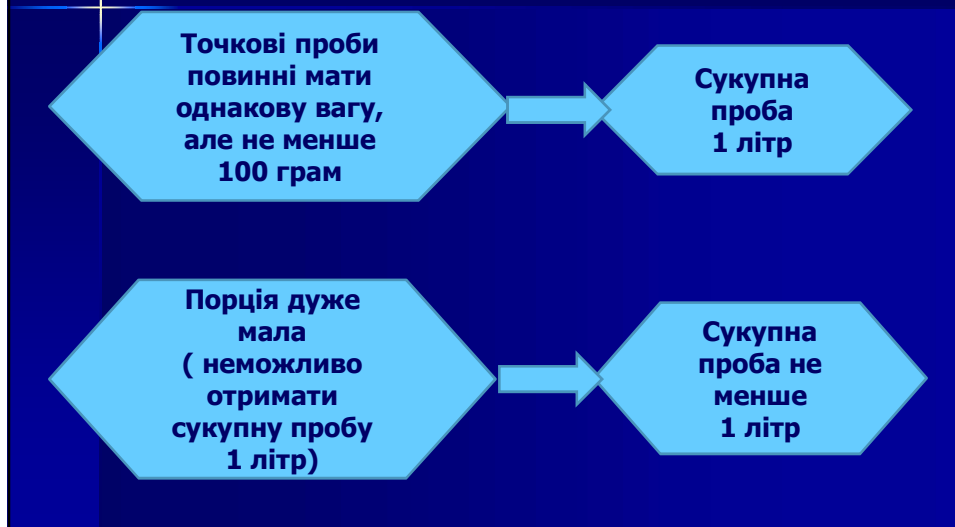

Відбір проб на стадії роздрібно́ї торгівлі

- Відбір проб на стадії роздрібно́ї торгівлі по мірі можливості має проводитися відповідно до викладених вимог;
- Там де це не можливо необхідно застосовувати альтернативний метод, але сукупний зразок має важити мінімум 1 кг.

МЕТОД ВІДБОРУ ПРОБ ДЛЯ ФРУКТОВИХ СОКІВ, ВИКЛЮЧАЮЧИ ВИНОГРАДНИЙ СІК, ВИНОГРАДНЕ СУСЛО, СИДР ТА ВИНО

Мінімальна кількість точкових проб, які необхідно взяти з партії

Форма випуску	Об'єм партії у літрах	Мінімальна кількість точкових проб, які необхідно взяти	Мінімальний об'єм сукупної проби
Продукція (фруктовий сік, спиртні напої, сидр вино)	–	3	1
Пакети/ пляшки(фруктовий сік, спиртні напої, сидр)	<50	3	1
Пакети/ пляшки(фруктовий сік, спиртні напої, сидр)	від 50 до500	5	1
Пакети/ пляшки(фруктовий сік, спиртні напої, сидр)	>500	10	1

Форма випуску	Об'єм партії у літрах	Мінімальна кількість точкових проб, які необхідно взяти	Мінімальний об'єм сукупної проби
Пакети/ пляшки вина	<50	1	1
Пакети/ пляшки вина	Від 50 до500	2	1
Пакети/ пляшки вина	>500	3	1

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ